

نخواهی که باشد دلت دردمند

دل دردمندان برآور ز بند

ره نیک مردان آزاده گیر

چو ایستاده ای دست افتاده گیر

سعدی علیه الرحمه

آموزش جامع

استهلاک انباشته داراییهای ثابت مشهود

در حسابداری بخش عمومی (دولتی)

مدرس: علی سالاروند

ذیحساب دستگاه های اجرایی

راه های ارتباطی

ارتباط با مدرس : ایتا و تلگرام @salarvand_ali

t.me/pajahir

تلگرام

eitaa.com/pajahir

ایتا

اصل تطابق (Matching Principle)

درآمدها و هزینه های هر دوره باید در همان دوره شناسایی و در دفاتر ثبت شوند.

برای رعایت اصل تطابق باید درآمدها و هزینه های مرتبط با یک رویداد مالی یا معامله را به طور همزمان شناسایی کنیم، زیرا سود یا زیان یک رویداد مالی باید در همان دوره ای که رخ داده، مشخص شود.

درک اصل تطابق

برای شناخت هزینه، یکی از سه حالت زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

۱- ارتباط مستقیم علت و معلولی

وجود رابطه علت و معلولی مستقیم بین هزینه و درآمد، یک حالت ایده‌آل برای شناسایی هزینه است، یعنی زمانی که وقوع هزینه و درآمد به‌طور همزمان اتفاق بیافتد.

مثل بهای تمام‌شده کالای فروش رفته، هزینه کمسیون فروش، و هزینه حمل.

۲- تخصیص منطقی و منظم هزینه ها

همه مخارج و هزینه ها رابطه علت و معلولی مستقیم با درآمد **ندارند**.

برخی از مخارج برای به دست آوردن درآمدهای **آتی** انجام می شوند.

این مخارج بر مبنای زمان و به روشی منظم و منطقی بین دوره هایی که استفاده یا منقضی می شوند، تخصیص می یابند.

مثل هزینه استهلاک

مثلا خودرویی که قیمت آن ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان و عمر مفید آن ۵ سال است باید هر

ساله مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان آن به **هزینه** منظور گردد. (**استهلاک** انباشته)

۳- شناخت بلادرنگ هزینه ها

در برخی از موارد، نمی توان بین هزینه و درآمد رابطه علت و معلولی پیدا کرد. این نوع مخارج دارای منافع آتی نیستند و باید بلادرنگ به عنوان **هزینه** شناسایی شوند.

مثل هزینه تبلیغات

استهلاک در لغت - هلاک کردن، از بین بردن، نابود کردن و ادای
قرض به تدریج

استهلاک - کاهش تدریجی ارزش دارائی به دلیل کهنگی و فرسودگی
علل بروز استهلاک :

۱- فرسودگی ناشی از استفاده از دارائی

۲- گذشت زمان

۳- پوسیدگی و زنگ زدگی

۴- نابابی و جایگزینی دارائی دیگر

تعریف استهلاك - طبق استاندارد حسابداری بخش عمومی شماره پنج

استهلاك: عبارت است از تخصیص سیستماتیک مبلغ استهلاك پذیر یک دارائی طی عمر مفید آن.

پیوست ۵

نحوه و زمان شناسایی اولیه، برکناری دائمی، واگذاری و

محاسبه استهلاك دارایی‌های دولت

دارائی ثابت مشهود چیست؟

دارائیهای هستند که به منظور استفاده در تولید یا عرضه کالاها یا خدمات، اجاره به دیگران یا برای مقاصد اداری توسط واحد گزارشگر نگهداری می شود و انتظار می رود بیش از یک دوره مالی مورد استفاده قرار گیرد. مثل زمین - ساختمان - ماشین آلات - وسایط نقلیه و....

عمر مفید برآوردی : عبارت است از :

الف - مدت زمانی که انتظار می‌رود دارایی مورد استفاده واحد گزارشگر قرار گیرد؛ یا

ب - تعداد تولید یا واحدهای مقداری مشابه که انتظار می‌رود در فرایند استفاده از دارایی توسط واحد گزارشگر تحصیل شود.

ارزش باقیمانده (اسقاط برآوردی) :

مبلغ پیش بینی شده از فروش دارایی ثابت در پایان عمر مفید

ارزش دفتری:

قیمت تمام شده منهای استهلاک انباشته و کاهش ارزش دارایی

مبلغ استهلاک پذیر : بهای تمام شده دارایی یا سایر مبالغ جایگزین بهای تمام شده پس از کسر ارزش باقیمانده (اسقاط) آن

منظور از بهای تمام شده دارایی چیست؟

در حالت کلی بهای تمام شده یک دارایی دربرگیرنده **قیمت خرید** و **تمام مخارج مستقیم**، **لازم و ضروری** برای رساندن دارایی به **مرحله بهره برداری** می باشد.

مثلا بهای تمام شده ۲ عدد کامپیوتر برای دستگاه اجرایی به شرح زیر است:

بهای خرید:	۸۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان
هزینه حمل:	۱/۰۰۰/۰۰۰ تومان
هزینه نصب و راه اندازی:	<u>۹/۰۰۰/۰۰۰ تومان</u>

بهای تمام شده برابر است با ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

دارائیهای ثابت مشهود

نقصان پذیر

معادن و ذخایر طبیعی

استهلاک **ناپذیر**

زمین

استهلاک پذیر

ماشین آلات و تجهیزات

۱۴ نکته مهم محاسبه استهلاک دارائیهای ثابت مشهود در بخش عمومی

۱- ارزش باقیمانده (اسقاط) **صفر** است.

۲- روش محاسبه استهلاک کلیه دارائیهای ثابت مشهود،
روش **خط مستقیم** است.

۳- محاسبه استهلاک دارایی زمانی شروع می شود که
آماده بهره برداری و در اختیار واحد گزارشگر قرار گیرد.

۴- استهلاك دارائيه‌هاى استهلاك پذير تا تاريخ بركنارى دارايى، يعنى
زمانى كه دارايى مازاد و بلااستفاده گردد و يا براى واگذارى نگهدارى
مى شود، ادامه مى يابد.

۵- چنانچه تاريخ بهره بردارى دارايى استهلاك پذير لغايت پانزدهم ماه
باشد، ماه مزبور در محاسبه استهلاك منظور مى شود و در غير اين صورت
تاريخ بهره بردارى از ابتدائى ماه بعد خواهد بود.

۶- مبلغ استهلاك پذير دارايى، پس از كسر ارزش باقىمانده آن تعيين مى شود.

۷- استهلاك دارايي تا زماني شناسايي مي شود كه ارزش باقيمانده از مبلغ
دفتری کمتر باشد، حتی اگر ارزش منصفانه دارايي بیش از مبلغ دفتری آن
باشد. تعمیر و نگهداري دارايي ضرورت استهلاك آن را نفی نمی کند.

۸- شناسايي و ثبت استهلاك دارائیهای امانی واگذار شده، با واحد گزارشگر
امانت دهنده می باشد.

۹- مخارج مربوط به تعمیرات اساسی دارائیهای استهلاك پذیر پس از پایان عمر
مفید دارايي، به عنوان هزینه دوره منظور می شود.

۱۰- مخارج مربوط به تعمیرات اساسی دارایی، در زمان انجام مخارج، به ارزش دفتری آن اضافه و طی عمر مفید باقیمانده دارایی، مستهلک می شود.

۱۱- واحد گزارشگر مکلف است دارائیهایی که مبلغ استهلاک پذیر آنها بطور کامل مستهلک شده، تا زمان برکناری دائمی و واگذاری دارایی، بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی را در حسابها و دفاتر نگهداری نماید.

۱۲- ارزش باقیمانده و عمر مفید یک دارایی باید حداقل در پایان هر دوره مالی بازنگری شود.

چنانچه تفاوت قابل ملاحظه ای بین پیش بینی های فعلی و برآوردهای قبلی وجود داشته باشد، این تغییرات باید به عنوان تغییر در برآوردهای حسابداری محسوب و طبق استاندارد حسابداری بخش عمومی شماره ۱۰ با عنوان رویه های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات شناسایی شود.

۱۳- واحد گزارشگر مکلف است در صورت عدم پیش بینی روش استهلاك دارائيا در شیوه نامه مربوطه (پیوست ۵) و یا اصلاح عمر مفید و سایر موارد مربوط به استهلاك دارائيا، مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی - خزانه داری کل کشور (اداره کل اموال دولتی و اوراق بهادار) جهت اقدام لازم اطلاع دهد.

۱۴- داراییهای ثابت مشهود تحصیل شده که ارزش تحصیل آنها **کمتر از ۱/۵ درصد نصاب معاملات کوچک** باشد در سرفصل **موجودیها** طبقه بندی می شوند.

نصاب معاملات کوچک در سال ۱۴۰۴ = ۲۸۵/۰۰۰/۰۰۰ تومان

۲۸۵/۰۰۰/۰۰۰ * ۱/۵ درصد = ۴/۲۷۵/۰۰۰ تومان

اگر بهای تمام شده خرید دارایی ثابت مشهود **بیشتر** از این مبلغ باشد، باید به حساب **دارائی ثابت** منظور گردد. **کمتر** از این مبلغ به حساب **موجودی** منظور می گردد.

فرمول محاسبه **استهلاک** دارایی های ثابت مشهود طبق دستورالعمل حسابداری تعهدی بخش عمومی

عوامل موثر در محاسبه استهلاک:

۱- بهای تمام شده دارایی   ۲- ارزش اسقاط (باقیمانده) دارایی   ۳- عمر مفید دارایی

لازم به ذکر است ارزش باقیمانده دارایی طبق دستورالعمل، همواره **صفر** است.

ارزش باقیمانده دارایی   —   بهای تمام شده دارایی

استهلاک سالانه =

عمر مفید دارایی

روشهای محاسبه استهلاك دارائیهای ثابت مشهود

۱- روش خط مستقیم

روش استهلاك در بخش عمومی فقط روش خط مستقیم است.

۲- روش نزولی

در بخش بازرگانی صرفا روش خط مستقیم و نزولی کاربرد دارد.

اطلاعات بیشتر : ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم

~~۳- روش نزولی با نرخ مضاعف~~

~~۴- روش مجموع سنوات~~

~~۵- روش میزان تولید~~

۱- روش خط مستقیم

بهای تمام شده = ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

ارزش اسقاط = ۵/۰۰۰/۰۰۰ تومان
عمر مفید = ۵ سال

نرخ استهلاک X (ارزش اسقاط — بهای تمام شده دارایی) = استهلاک سالانه

۱

ارزش اسقاط — بهای تمام شده دارایی
عمر مفید دارایی
استهلاک سالانه =

۲

نرخ استهلاک در روش خط مستقیم =
عمر مفید دارایی

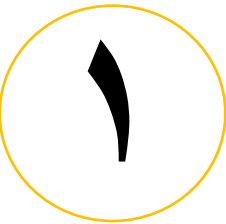
۱

۱- روش خط مستقیم

در روش خط مستقیم استهلاك کلیه سالها با هم برابر است.

در این مثال هزینه استهلاك هر سال مبلغ ۱۷/۰۰۰/۰۰۰ تومان است.

$$\text{استهلاك سالانه} = (۹۰/۰۰۰/۰۰۰ - ۵/۰۰۰/۰۰۰) \times ۲۰\% = ۱۷/۰۰۰/۰۰۰$$

$$\text{استهلاك سالانه} = \frac{۹۰/۰۰۰/۰۰۰ - ۵/۰۰۰/۰۰۰}{۵} = ۱۷/۰۰۰/۰۰۰$$

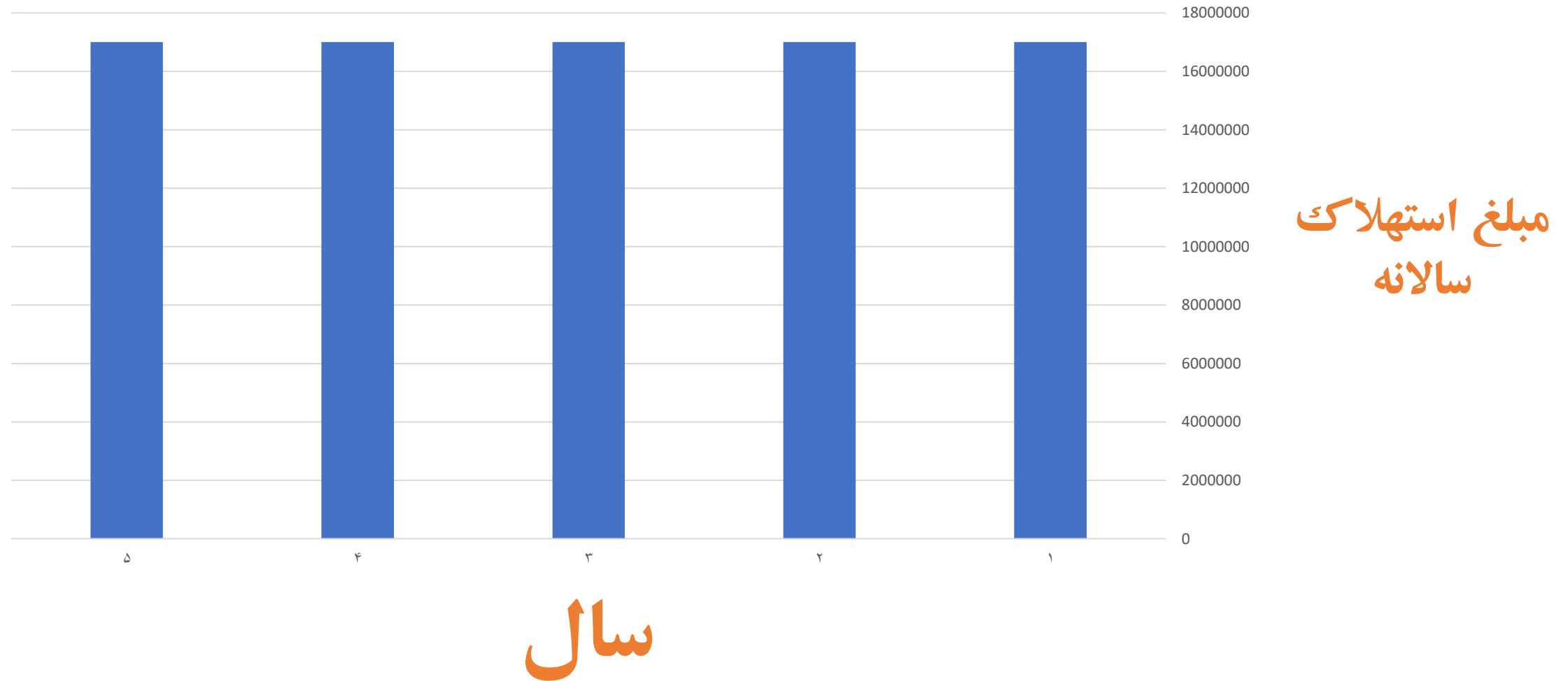

$$\text{نرخ استهلاك در روش خط مستقیم} = \frac{۱}{۵} = ۲۰\%$$

استهلاک سالانه دارایی به روش خط مستقیم

سال	مبلغ استهلاک
۱	۱۷۰۰۰۰۰۰۰
۲	۱۷۰۰۰۰۰۰۰
۳	۱۷۰۰۰۰۰۰۰
۴	۱۷۰۰۰۰۰۰۰
۵	۱۷۰۰۰۰۰۰۰
جمع کل	۸۵۰۰۰۰۰۰۰

نمودار استهلاك در روش خط مستقيم

استهلاک سالانه دارایی به روش مانده نزولی

بهای تمام شده = ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

ارزش اسقاط = ۵/۰۰۰/۰۰۰ تومان

عمر مفید = ۵ سال

نرخ استهلاک = ۲۰٪

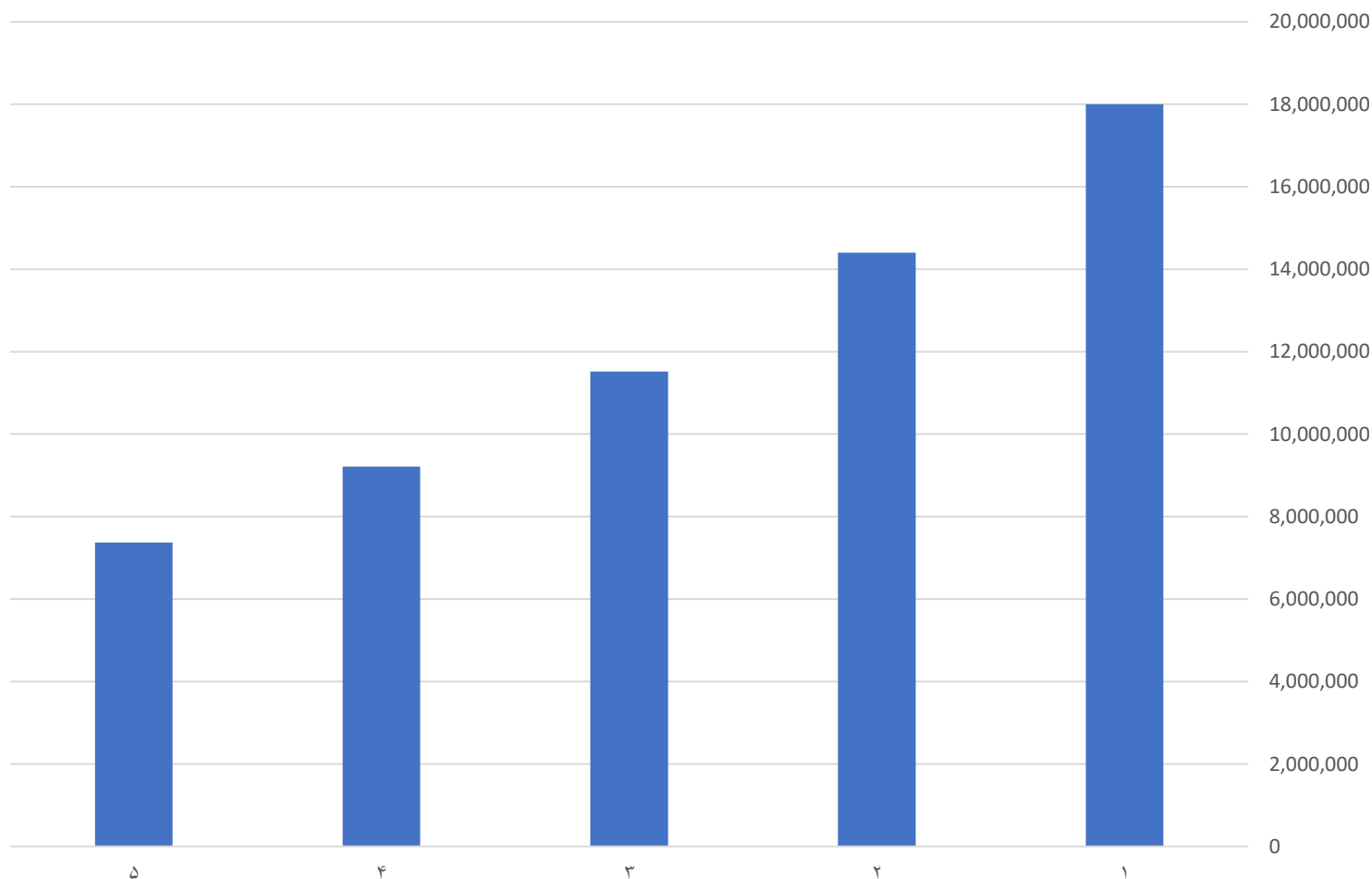
نرخ استهلاک $\times$ (استهلاک انباشته — بهای تمام شده) = استهلاک سالانه

نرخ استهلاک = $\frac{1}{\text{عمر مفید دارایی}} \times 100$

استهلاك سالانه به روش نزولی

سال	بهای تمام شده	نرخ استهلاك	استهلاك سالانه	استهلاك انباشته	ارزش دفتری
۱	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	%۲۰	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۷۲,۰۰۰,۰۰۰
۲	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	%۲۰	۱۴,۴۰۰,۰۰۰	۳۲,۴۰۰,۰۰۰	۵۷,۶۰۰,۰۰۰
۳	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	%۲۰	۱۱,۵۲۰,۰۰۰	۴۳,۹۲۰,۰۰۰	۴۶,۰۸۰,۰۰۰
۴	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	%۲۰	۹,۲۱۶,۰۰۰	۵۳,۱۳۶,۰۰۰	۳۶,۸۶۴,۰۰۰
۵	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	%۲۰	۷,۳۷۲,۸۰۰	۶۰,۵۰۸,۸۰۰	۲۹,۴۹۱,۲۰۰
جمع					

نمودار استهلاك سالانه به روش نزولی

مبلغ استهلاك
سالانه

سال

www.pajah.ir

۱- روش مجموع سنوات

در روش این روش استهلاك سالهای اول خیلی **بیشتر** از سالهای بعدی است.

بهای تمام شده = ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

ارزش اسقاط = ۵/۰۰۰/۰۰۰ تومان

عمر مفید = ۵ سال

$$\text{استهلاك} = \frac{(\text{ارزش اسقاط} - \text{بهای تمام شده دارایی}) \times \text{تعداد سالهای باقیمانده در اول هر دوره}}{\text{مجموع سنوات}}$$

فایل محاسبه

۱- روش مجموع سنوات

در روش این روش استهلاك سالهای اول خیلی **بیشتر** از سالهای بعدی است.

بهای تمام شده = ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

ارزش اسقاط = ۵/۰۰۰/۰۰۰ تومان

عمر مفید = ۵ سال

$$\text{استهلاك سال اول} = \frac{(90/000/000 - 5/000/000)}{5} \times 5 = 28/333/333$$

فایل محاسبه

استهلاک سالانه دارایی به روش مجموع سنوات

سال	مبلغ استهلاک
۱	۲۸,۳۳۳,۳۳۳
۲	۲۲,۶۶۶,۶۶۷
۳	۱۷,۰۰۰,۰۰۰
۴	۱۱,۳۳۳,۳۳۳
۵	۵,۶۶۶,۶۶۷
۱۵	۸۵,۰۰۰,۰۰۰

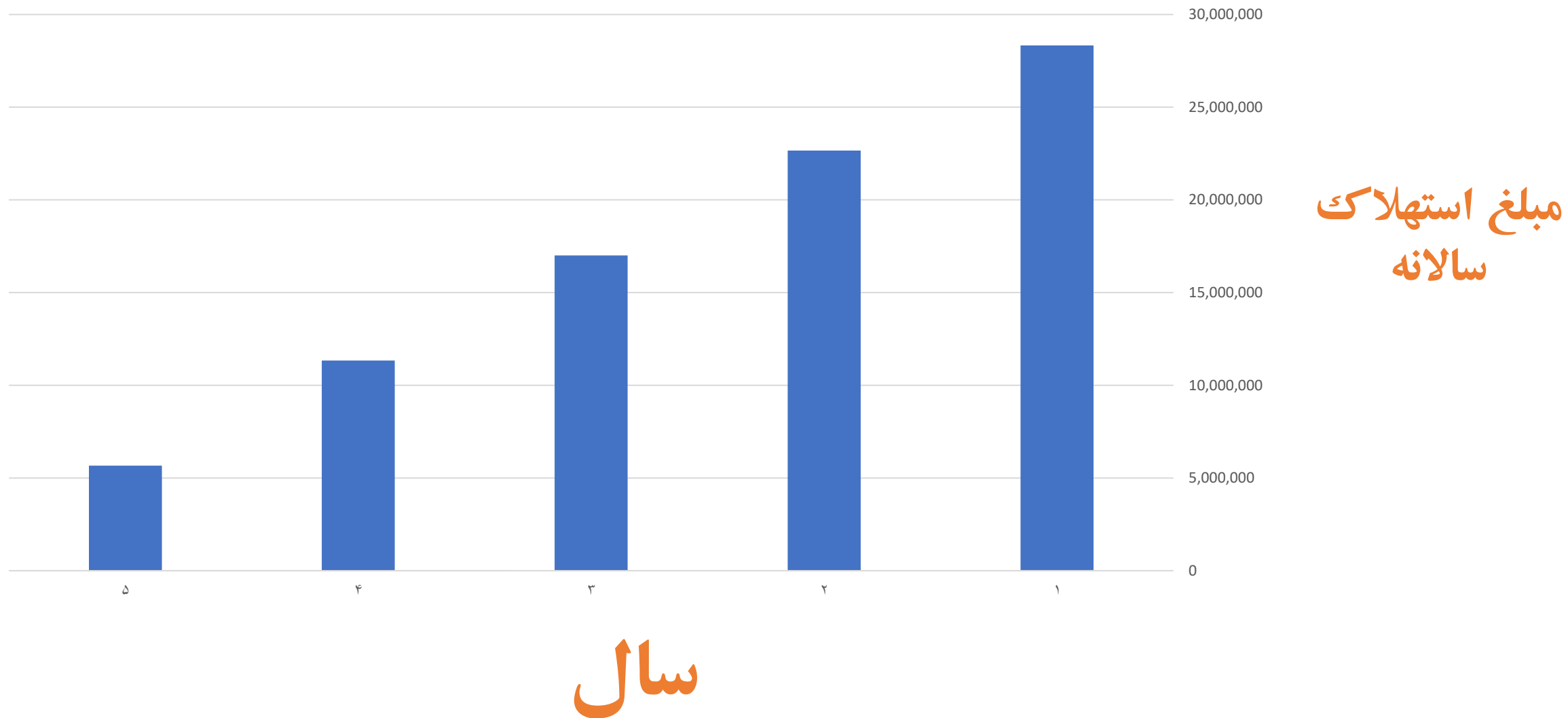
$$\text{مجموع سنوات} = \frac{n(n+1)}{2}$$

N= عمر مفید دارایی

$$\text{مجموع سنوات} = \frac{5(5+1)}{2} = 15$$

مجموع سنوات

نمودار استهلاك در روش مجموع سنوات

۴- روش میزان تولید

فرمول محاسبه استهلاک سالانه

$$\text{استهلاک} = \frac{\text{ارزش اسقاط} - \text{بهای تمام شده}}{\text{کل میزان تولید}} \times \text{میزان تولید یکسال}$$

روشهای محاسبه استهلاک

۴- روش میزان تولید

مثال :

بهای تمام شده ماشین آلات = ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

ارزش اسقاط = ۵۰۰,۰۰۰ تومان

کل تولید برآوردی در طول عمر دارایی ۱۰۰/۰۰۰ واحد

تولید سال جاری ۶/۰۰۰ واحد

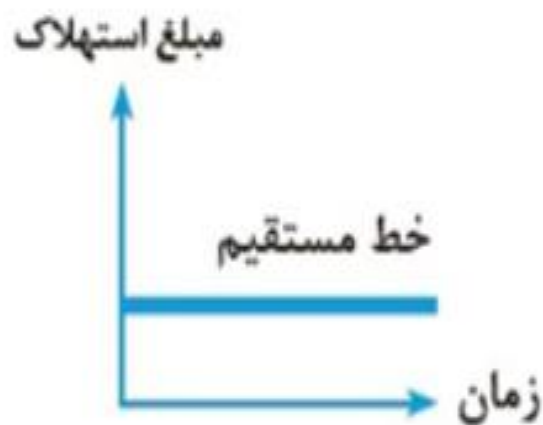
۴- روش میزان تولید

محاسبه استهلاك ۶۰۰۰ واحد توليد سال اول

$$\text{استهلاك ۶۰۰۰ واحد} = \frac{10,000,000 - 5,000,000}{1,000,000} = 90 \times 6,000 = 540,000$$

هزینه استهلاك يك واحد

نمودار روشهای مختلف محاسبه استهلاک

براساس عمر مفید (درصدی
از بهای تمام شده)

درصدی از ارزش دفتری
نزولی مضاعف، مجموع سنوات

میزان تولید
ساعات کارکرد

جایگاه استهلاک انباشته در کدینگ حسابها طبق دستورالعمل حسابداری عملیات سرمایه ای

حساب استهلاک انباشته کاهنده حساب داراییهای ثابت مشهود است

استهلاک انباشته دارایی — **بهای تمام شده دارایی** == **ارزش دفتری دارایی**

دارایی های غیر جاری			
	+	به تفکیک نوع منابع (عمومی / اختصاصی / سایر منابع)، سال، مشخصات اعتبار (مصوب / ابلاغی، طرح - پروژه، برنامه و ردیف) / نوع سایر منابع	دارایی در جریان تکمیل
	+	به تفکیک سال	دارایی ها به تفکیک طبقه بندی شیوه نامه دارایی ها
	+	به تفکیک طبقه بندی دارایی مربوط	استهلاک انباشته ... ^۶
	+	به تفکیک طبقه بندی دارایی مربوط و سال	ذخیره کاهش ارزش دارایی ها ^۷
	+	به تفکیک نوع منابع (عمومی / اختصاصی / سایر منابع)، سال، اشخاص، مشخصات اعتبار (مصوب / ابلاغی، طرح - پروژه و ردیف) / نوع سایر منابع	پیش پرداخت بابت عملیات سرمایه ای
			پیش پرداخت مواد و کالا
	+	به تفکیک طبقه بندی دارایی مربوط، سال و اشخاص	پیش پرداخت دارایی های استیجاری

شناسایی هزینه استهلاك طبق دستورالعمل حسابداری عملیات تملك دارائیهای سرمایه ای

ثبت شماره (۴۴): شناسایی هزینه استهلاك دارایی‌ها

بدهکار		بستانکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
	هزینه‌ها به تفکیک طبقه‌بندی اقتصادی دولت ^۱	**	
			استهلاك انباشته ...
		**	

۱- هزینه استهلاك دارایی‌ها می‌بایست در زیر فصل هزینه‌ها طبق طبقه‌بندی اقتصادی دولت شناسایی شود.

مبلغ استهلاك پذیر یک دارایی بایستی بر مبنای سیستماتیک، طی عمر مفید آن تخصیص یافته و مبلغ استهلاك هر دوره باید در صورت تغییرات در وضعیت مالی منعکس شود. ارزش باقیمانده و عمر مفید یک دارایی باید حداقل در پایان هر سال مالی بازنگری گردد و چنانچه تفاوت قابل ملاحظه‌ای بین پیش‌بینی‌های فعلی و برآوردهای قبلی وجود داشته باشد، این تغییرات باید به عنوان تغییر در برآورد حسابداری محسوب و شناسایی شود. روش استهلاك مورد استفاده، باید منعکس‌کننده الگوی مصرف منافع اقتصادی یا توان خدمت رسانی مورد انتظار دارایی توسط واحد گزارشگر باشد. روش استهلاك مورد استفاده برای دارایی باید حداقل در پایان هر سال مالی بازنگری شود، در صورت تغییر قابل ملاحظه در الگوی مصرف منافع اقتصادی یا توان خدمت رسانی مورد انتظار دارایی مربوط، جهت انعکاس الگوی جدید، روش استهلاك باید تغییر یابد و چنین تغییری باید به عنوان تغییر در برآورد حسابداری محسوب و شناسایی شود. همچنین استهلاك دارایی از زمان آماده شدن آن برای استفاده و بهره‌برداری شروع می‌شود و تا تاریخ برکناری آن ادامه می‌یابد. بدیهی است برای ثبت فوق نیازی به تامین اعتبار نمی‌باشد.

ثبت حسابداری هزینه استهلاک

دفتر روزنامه

حساب کل	حساب معین	بدهکار	بستانکار
هزینه	مصرف سرمایه های ثابت (استهلاک)	۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰	
دارائیهای ثابت مشهود	استهلاک انباشته ساختمان		۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰

جایگاه استهلاک در صورتهای مالی

واحد گزارشگر نمونه صورت وضعیت مالی در تاریخ ۲۹ اسفند ۱۴۳۲							
(تجدید ارائه شده)		(تجدید ارائه شده)					
۱۴۳۱/۱۲/۲۹	۱۴۳۲/۱۲/۲۹	یادداشت	بدهی‌ها و ارزش خالص	۱۴۳۱/۱۲/۲۹	۱۴۳۲/۱۲/۲۹	یادداشت	دارایی‌ها
میلیون ریال	میلیون ریال			میلیون ریال	میلیون ریال		
			بدهی‌های جاری				دارایی‌های جاری
---	---	۱۵	پرداختی‌ها	---	---	۳	موجودی نقد
---	---	۱۶	تسهیلات مالی	---	---	۴	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت
---	---	۱۷	پیش‌دریافت‌ها	---	---	۵	دریافتی‌ها به نمایندگی از دولت
---	---	۲۲	حقوق جاری ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان	---	---	۶	سایر دریافتی‌ها
---	---	۱۸	ذخایر	---	---	۷	موجودی‌ها
---	---	۱۹	سایر بدهی‌ها	---	---	۸	پیش‌پرداخت‌ها
---	---		جمع بدهی‌های جاری	---	---	۹	سایر دارایی‌ها
			بدهی‌های غیرجاری				جمع دارایی‌های جاری
---	---	۲۰	پرداختی‌های بلندمدت	---	---		دارایی‌های غیرجاری
---	---	۲۱	تسهیلات مالی بلندمدت	---	---	۱۰	دریافتی‌های بلندمدت
---	---	۲۲	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان	---	---	۱۱	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
---	---	۲۳	ذخایر بلندمدت	---	---	۱۲	دارایی‌های نامشهود
---	---	۲۴	سایر بدهی‌ها	---	---	۱۳	دارایی‌های ثابت مشهود
---	---		جمع بدهی‌های غیرجاری	---	---	۱۴	سایر دارایی‌ها
---	---		جمع بدهی‌ها	---	---		جمع دارایی‌های غیرجاری
			ارزش خالص				
---	---	۲۵	مازاد تجدید ارزیابی				
---	---	۲۶	تفاوت تسمیر ارز				
---	---		مازاد (کسری) اثباته				
---	---		جمع ارزش خالص				
---	---		جمع بدهی‌ها و ارزش خالص	---	---		جمع دارایی‌ها

یادداشت‌های توضیحی جزء جدانشدنی صورتهای مالی است.

یادداشت ۱۳ همراه صورت‌های مالی

واحد گزارشگر نمونه

پادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲

(ارقام به میلیون ریال)

مبلغ دفتری

استهلاک انباشته و کاهش ارزش انباشته

بهای تمام شده با مبلغ تجدید ارزیابی

۱۳- دارایی‌های ثابت مشهود

شرح اقلام	مانده در ابتدای سال	افزایش				کاهش				مانده در پایان سال	مانده در ابتدای سال	افزایش				کاهش				مانده در پایان سال
		خرید	دریافتی	هدایا و کمک‌ها	سایر	از تعدیل ارزش ارزیابی	فروخته شده	انتقالی	هدایا و کمک‌ها			سایر	استهلاک و کاهش ارزش طی سال	فروخته شده	انتقال	هدایا و کمک‌ها	سایر			
اثاث و متعلقات	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
وسایل نقلیه زمینی و زیرزمینی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
ماشین‌آلات و تجهیزات	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
ساختمان و مستعققات	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
زمین	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
اقلام نگارشی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
دارایی‌های زمینی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
وسایل و ادوات دریایی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
وسایل و ادوات هوایی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
سایر	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
تاسیسات	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
شبکه‌های توزیع و انتقال	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
سد ها	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
میراث ملی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
سایر دارایی‌های ثابت مشهود	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
دارایی‌های ایجازی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
دارایی در جریان تکمیل	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
پیش‌پرداخت بابت عملیات سرمایه‌ای	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
پیش‌پرداخت مواد و کالا	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
پیش‌پرداخت دارایی‌های استهلاکی	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

www.pajah.ir

نمایش استهلاک انباشته در صورت وضعیت مالی واحد گزارشگر

واحد گزارشگر نمونه
صورت وضعیت مالی
در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۹

مبلغ	بدهی ها و ارزش خالص	یادداشت	۱۴۰۳/۱۲/۲۹	دارائیها
			xxx	دارائیهای جاری
				:
				دارائیهای غیر جاری
		۱۳	۷۳/۰۰۰/۰۰۰	دارائیهای ثابت مشهود
				:
			xxxxxxxx	جمع دارائیها

یادداشتهای همراه صورتهای مالی (یادداشت ۱۳)

واحد گزارشگر نمونه
یادداشتهای توضیحی صورتهای مالی
سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲

۱۳- داراییهای ثابت مشهود

بهای تمام شده یا مبلغ تجدید ارزیابی		استهلاک انباشته و کاهش ارزش انباشته					مبلغ دفتری	
شرح اقلام	مانده در ابتدای سال	افزایش		کاهش ۱۳٪		مانده در پایان سال	۱۳۰۲	۱۳۰۱
		خرید	دریافتی	هدایا و کمکها	سایر			
اثاث و منقورات	—	—	—	—	—	—	—	—
وسایل نقلیه زمینی و تیر زمینی	—	—	—	—	—	—	—	—
ماشین آلات و تجهیزات	—	—	—	—	—	—	—	—
ساختمان و مستعدانات	۰	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	—	—	—	۱۷/۰۰۰/۰۰۰	۷۳/۰۰۰/۰۰۰	—
زمین	—	—	—	—	—	—	—	—
اقلام نگارشیها	—	—	—	—	—	—	—	—
داراییهای زمینی	—	—	—	—	—	—	—	—
وسایل و ادوات دریایی	—	—	—	—	—	—	—	—
وسایل و ادوات هوایی	—	—	—	—	—	—	—	—
سازهها	—	—	—	—	—	—	—	—
تاسیسات	—	—	—	—	—	—	—	—
تجهیزات توزیع و انتقال	—	—	—	—	—	—	—	—
سدها	—	—	—	—	—	—	—	—
میراث ملی	—	—	—	—	—	—	—	—
سایر داراییهای ثابت مشهود	—	—	—	—	—	—	—	—
داراییهای اجزای	—	—	—	—	—	—	—	—
دارایی در جریان تکمیل	—	—	—	—	—	—	—	—
پیشرواحت بابت عملیات سرمایه‌ای	—	—	—	—	—	—	—	—
پیش پرداخت اعتبار استادی	—	—	—	—	—	—	—	—
پیش پرداخت مواد و کالا	—	—	—	—	—	—	—	—
پیش پرداخت داراییهای استیجاری	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—

استهلاک انباشته دارایی — بهای تمام شده دارایی = ارزش دفتری دارایی

۱۷/۰۰۰/۰۰۰ — ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۷۳/۰۰۰/۰۰۰

هزینه استهلاك در صورتهای مالی

واحد گزارشگر نمونه

صورت تغییرات در وضعیت مالی

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲

یادداشت		سال ۱۴۰۲		(تجدید ارائه شده) سال ۱۴۰۱	
		میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
درآمدها					
دریافتی از محل منابع عمومی		.....	.....	.....	.....
درآمدهای مالیاتی		.....	.....	.....	.....
درآمدهای ناشی از کمکهای اجتماعی		.....	.....	.....	.....
درآمدهای حاصل از مالکیت		.....	.....	.....	.....
درآمدهای حاصل از فروش کالا و خدمات		.....	.....	.....	.....
درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات		.....	.....	.....	.....
سایر درآمدها		.....	.....	.....	.....
کمکهای بلاعوض دریافتی		.....	.....	.....	.....
انتقالات از سایر واحدها		.....	.....	.....	.....
جمع درآمدها		.....	.....	.....	.....
هزینه‌ها					
جبران خدمت کارکنان		.....	.....	.....	.....
استفاده از کالاها و خدمات		.....	.....	.....	.....
مصرف سرمایه‌های ثابت (استهلاك)		.....	.....	.....	.....
سود		.....	.....	.....	.....
یارانه		.....	.....	.....	.....
کمکهای بلاعوض		.....	.....	.....	.....
مزایای اجتماعی		.....	.....	.....	.....
سایر هزینه‌ها		.....	.....	.....	.....
انتقالات به سایر واحدها		.....	.....	.....	.....
جمع هزینه‌ها		.....	.....	.....	.....
خالص درآمد (هزینه)		.....	.....	.....	.....
انتقالات به خزانه		.....	.....	.....	.....
مازاد (کسری) دوره واحد گزارشگر		.....	.....	.....	.....
درآمدهای شناسایی شده به نمایندگی از دولت		.....	.....	.....	.....

با تشکر از توجه شما

علی سالاروند : مدرس حسابداری بخش عمومی

آبان ۱۴۰۴